

Een eigenaardig experiment met een vogelring.

Op 7 December 1934, vond ik, bij een poelier te Leeuwarden, tusschen een groepje goudpluvieren, *Charadrius apricarius* subsp., die juist van een „wilstervanger” in de buurt van Bolsward waren ontvangen, een voorwerp met een ring. Dit bleek de Leidsche ring no. 125925 te zijn, welke ik aan den Directeur van 's Rijksmuseum opzond met verzoek wel te willen doen mededeelen wanneer, waar en in welken staat de vogel was geringd. Namens Prof. Dr BOSCHMA, schreef Dr JUNGE mij daarop: „met den ring 125925 is het een vreemd geval. Dit „nummer is namelijk door Dr VAN DER MOLEN, op 5 Febr. 1934 „gebruikt voor een volwassen spreeuw, *Sturnus vulgaris* subsp., „geringd te Den Dolder. Vermoedelijk is deze spreeuw dus door „iemand teruggevangen en de ring daarna voor den goudpluvier „gebruikt. Wij hebben hier echter geen bericht gekregen, zoo „dat het ons niet bekend is waar deze goudpluvier gering is. Het „aantal in ons land geringde goudpluvieren is zeer gering, terug „meldingen zijn er in 't geheel niet”.

Des te spijtiger dat we niet weten waar dit geringde voorwerp vandaan komt.

Tsjeard Gs. DE VRIES.

Vergadering te Amsterdam, in „Artis”, op 30 December 1934.

Aanwezig van het Bestuur: de heeren P. A. HENS, Dr C. EYKMAN, J. G. VAN MARLE en Tsj. Gs. DE VRIES.

Voorts de leden: Dr C. G. B. TEN KATE, P. J. BOUMA, W. HELLEBREKERS, J. A. SILLEM, M. J. TEKKE, Dr H. W. VAN VAN RHIJN, P. L. STEENHUIZEN, Jhr H. VAN LENNEP, Dr A. A. J. H. MARRES, J. P. STRIJBOS, J. N. VAN DEN BRINK, P. G. OP DE COUL, J. F. M. VAN MALSSSEN, W. F. SILLEM, G. J. M. DE GREEFF en Dr J. C. KOCH.

Afwezig met kennisgeving: Jhr Dr Ir F. C. VAN HEURN en de heer H. RUITER.

De Voorzitter opent de vergadering en de Secretaris leest de notulen voor, die, behoudens een enkele wijziging, goedgekeurd worden.

Als nieuw lid wordt met algemeene stemmen gekozen de heer G. B. FORTUYN, burgemeester van Nieuwpoort (voorgesteld door Dr J. C. KOCH).

Vervolgens is aan de orde de bespreking van de voorjaars excursie. Besloten wordt op Zondag 2 Juni een tocht te maken naar de moerassen van Vollenhove, teneinde o.a. de purperreigerkolonie te bezichtigen. Den avond tevoren zal vergaderd worden in Zwolle. Dr TEN KATE zal zich met de leiding belasten.

Wetenschappelijke mededeelingen.

De heer HENS toont in vervolg op zijn patrijzendentonstratie van het vorig jaar enkele typische lichte en donkere vormen. In een serie van 5 ♂ ♂ en 2 ♀ ♀ laat hij de langzame overgang van licht naar donker zien, te beginnen met een lichte Hongaarsche en Z. Limburgsche, vervolgens een uit de Peel, een uit Ede en twee uit Z.O. Friesland. Deze laatste waren zeer mooie donkere exemplaren, de zuivere *sphagnetorum*-vorm, waarover een vorige keer reeds uitvoerig werd gesproken. Afgezien van het verschil van kleur valt bij die donkere patrijs de korte gestopte lichaamsvorm op.

Een tweede demonstratie van den voorzitter betrof een serie leeuweriken. Naast de gewone veldleeuwerik, *Alauda a. arvensis* L., waarvan ook een juveniel exemplaar aanwezig was (met het typisch geschubde uiterlijk op bovendeelen en vleugel) lagen twee zeer opvallende variaties, nl. een geheel donkerbruine en een isabelkleurige afwijking, beide uit Italië. Bovendien was een huid aanwezig van *Alauda a. gulgula*, uit Kashmir, een vogel, die jarenlang als afzonderlijke soort beschouwd is, doch later, op voorstel van HARTERT als geografische vorm werd aangezien. Deze leeuwerik is gedrongener, bezit kleiner vleugels en heeft een afwijkende vleugelformule. Zoo is b.v. de 5e slagpen bijna even lang als de 4e, terwijl bij de gewone leeuwerik de 5e beduidend korter is. Dit kenmerk is echter niet altijd steekhoudend.

De heer STRIJBOS laat een kleine collectie eieren rondgaan, door hem van de Shetlandeilanden medegenomen, nl. van de alk, *Alca torda* L., zeekoet, *Uria aalge albionis* With., zwarte zeekoet, *Uria g. grylle* (L.), Jan van Gent, *Sula bassana* (L.), een abnormaal klein ei van den eidereend, *Somateria m. mollissima* (L.), een 2-legsel van den grooten jager, *Stercorarius s. skua* (Brünn.), en een ei van de goudpluvier, *Charadrius apricarius oreophilus* Meinertzhagen.

De eieren van den zeekoet en alk waren gered uit den snavel van een raaf, *Corvus c. corax* L. Deze vogel verstoort geregeld vele zeevogellegfels.

De heer TEKKE demonstreert enkele indische vogelhuiden.

De heer DE VRIES deelt mede, dat begin December in een kooi te Gaasterland een zeeëendachtige duikeend werd gevangen, die bleek te zijn *Metopiana peposaca*, een soort, die in Argentinië voorkomt en dus wel als een ontsnapte gevangene beschouwd moet worden. Voorts werden in dezelfde kooi twee krooneenden, *Netta rufina* (Pall.), gevangen (zie dit no., p. 127). Dan doet hij mededeeling van een goudpluvier, *Charadrius apricarius* subsp., die te Leeuwarden werd aangetroffen en een ring droeg van het Leidsch museum, een zeer raadselachtig geval (zie verder dit no., p. 129).

Naar aanleiding van het in boomen broeden van de kleine zeemeeuw, *Larus c. canus* L., zegt spreker nog, dat den laatsten

tijd 3 boomnesten uit Denemarken bekend zijn geworden en drie uit Duitschland, terwijl ook in Zweden deze meeuw in een boom broedende is aangetroffen. Men zou zich af kunnen vragen of deze wijze van nestelen in verband kan worden gebracht met een instinct om te ontkomen aan viervoetige eierroovers.

De heer STRIJBOOS heeft van bevoegde zijde vernomen, dat dit jaar ook een zilvermeeuw, *Larus a. argentatus* Pont., op Voorne een twee meter hooge plaats in een boom tot nestplaats had uitgekozen.

Dr TEN KATE verzoekt, mede namens den heer VAN DEN BRINK, of de aanwezigen iets bekend is van veelvuldig voorkomen van diverse soorten uilen in dit najaar en noemt een aantal waarnemingen. Zie verder dit no., p. 122—124.

Verschillende leden, waaronder in de eerste plaats de heer VAN DEN BRINK zelf, doen daarna mededeeling van het waarnemen van ransuilen, *Asio o. otus* (L.), velduilen, *Asio f. flammeus* (Pont.), en kerkuilen, *Tyto alba* subsp., in abnormaal groote hoeveelheden, vooral in de buurt van het IJsselmeer. Doch niet alleen uit deze streken, ook uit plaatsen meer binnen 's lands gelegen, b.v. van het dorp Noorden, zijn berichten binnengekomen over vele uilen, terwijl de voorzitter nog mededeelt in Z. Limburg de aanwezigheid van meerdere ransuilen te hebben geconstateerd.

Het veelvuldig voorkomen dezer vogels wordt in verband gebracht met een veldmuizenplaag, die hier en daar heerscht. Verschillende weilanden, die vroeger onderliepen en thans na de afsluiting van de Zuiderzee droogblijven, hebben ontzettend veel van deze knaagdieren te lijden.

Dr KOCH doet mededeeling van een geringde Deutsche kerkuil, die in de provincie Groningen werd terug gevangen (zie dit no., p. 119). De wijze, waarop het ringstation te Rossitten dergelijke berichtgevingen rondstuurt, zijn zeer overzichtelijk (een rood lijntje op een kaartje van Europa geeft de afgelegde weg aan). Dit ter navolging voor het Leidsch Museum, dat thans met plannen rondloopt na terugmelding geenerlei bericht meer aan de ringers te zenden. Algemeen wordt deze maatregel door de aanwezigen betreurd. Op verzoek van Dr TEN KATE draagt de vergadering het Bestuur op zich dienaangaande tot den huidigen Directeur te wenden.

De heer BOUMA maakt melding van een zeearend, *Haliaeetus a. albicilla* (L.), die op 2 en 3 November op „de Beer” is gesignaleerd.

Op 7 December was te Scheveningen een merel, *Turdus m. merula* L., reeds op vollen zang. Spr. laat verder een aflevering van de Times rondgaan, waarin een schitterende photo voorkomt van vliegende heilige ibissen (door Cpt. KNIGHT).

Hij raadt vervolgens de leden, die het bekende werk van KURODA wenschen aan te schaffen, aan dit rechtstreeks in Japan

te bestellen. Kosten ongeveer f 18.—, terwijl de Nederl. boekhandel hiervoor f 45.— in rekening brengt.

Tenslotte laat hij een handig boekje rondgaan over veldkenmerken van de *Anseres* en de waadvogels door L. TINBERGEN, verkrijgbaar à f 0.20, uitgave Ned. Jeugdbond voor Natuurstudie, 1934.

De heer DE GREEFF doet mededeeling, dat in de laatste week van November een zeearend, *Haliaeetus a. albicilla* (L.), op Walcheren werd gezien.

De heer J. A. SILLEM vertoont den vleugel van een vlaamsche gaai, *Garrulus glandarius* subsp., waarvan de 7e slagpen wit, verhard en verschrompeld was, zoo dat het dier er bij het vliegen hinder van gehad moet hebben.

Dr KOCH komt nog eens terug op zijn mededeeling in een vorige bijeenkomst, betreffende de vondst van een baardmeezenest, *Panurus b. biarmicus* (L.) (zie dit tijdschrift, 7, 1934, p. 59). Het betreft hier een legsel, gevonden in Juni 1928 te Ameide. Vervolgens toont spr. een photo van een ♀ of juv. exemplaar van de ijseend, *Clangula hyemalis* (L.), een makke vogel, die zich dit najaar geruimen tijd heeft opgehouden bij de prise d'eau van de waterleiding te Scheveningen. Zie verder dit no., p. 127.

Verder zegt hij, dat dit jaar nogal wat putters, *Carduelis c. carduelis* (L.), het trekstation gepasseerd zijn (15 à 16), op 1 dag 7 tegelijk, waarvan er 6 geringd konden worden.

Ook werden 2 ♀ ♀ van den blauwen kiekendief, *Circus c. cyaneus* (L.), gevangen. Hij laat van een dezer een photo rondgaan, waarop de vederkrans om de oogen zeer duidelijk uitkomt, die het dier een typisch uiterlijk van een uil geeft.

Tenslotte laat spr. enkele grafieken zien, betrekking hebbende op den trek van verschillende vogels, van 1930 t/m 1933. Ze zijn zeer overzichtelijk en er blijkt onmiddellijk uit, dat om een goeden indruk van den trek van een bepaalde soort te krijgen, men niet af kan gaan op de gegevens van een enkel jaar. Spreker toont zich, op verzoek van de Redactie, gaarne bereid, een artikel over dit onderwerp voor het Orgaan in te zenden.

Dr VAN RHIJN heeft uit Boedapest bericht gekregen, dat van de vele aldaar geringde pestvogels, *Bombycilla garrulus* (L.), terugmeldingen zijn ontvangen uit Estland, Noorwegen en Rusland. De kleine zilverreiger, *Egretta g. garzetta* (L.), wordt geregeld weer in het Kis Balaton als broedvogel aange troffen.

De heer VAN DEN BRINK heeft een opgezette flamingo, *Phoenicopterus ruber antiquorum* Temm., in zijn bezit, die ongeveer 4 jaar geleden bij Naarden was geschoten en stelt dit voorwerp beschikbaar voor ev. liefhebbers. Het gaat over in de coll. SILLEM—VAN MARLE.

De heer STRIJBOS vermeldt een broedgeval van de kleine

mantelmeeuw, *Larus fuscus* subsp., bij Bergen a. Zee (zie verder dit no., p. 128). Ook komen hier sedert 1932 korhoenders, *Lyrurus t. tetrix* (L.), voor. Een zestal schijnt reeds geschoten te zijn, doch ongeveer een zelfde aantal is daar nog aanwezig. Men denkt, dat ze uit Drente zijn gekomen en vandaar door heidebranden zijn verjaagd. Dr TEN KATE vermeldt, naar aanleiding hiervan, een waarneming van een korhoen, door den heer C. J. BOELE en hem op de Ramspol, op het Kampereiland, gedaan op 7 April 1933. Het voorwerp zat boven op een rietmijt.

Op 14 December hoorde de heer STRIJBOS reeds den zang van de groote lijster, *Turdus v. viscivorus* (L.) (de heer HENS op 20 Dec. te Houthem).

De heer DE GREEFF vertelt, dat te Vlissingen op 26 Augustus nog een 4-legsel van de kneu, *Carduelis c. cannabina* (L.), is uitgekomen.

Vervolgens krijgt de heer STRIJBOS het woord voor het houden van een voordracht over de vogels van de Shetland-eilanden.

Alvorens tot de projectie over te gaan, doet hij mededeeling van de vogels, welke daar door hem zijn waargenomen. Behalve enkele zangvogels komen hier veelvuldig voor: Jan van Genten, drieteenmeeuwen, groote jagers, kleine jagers, zee-koeten, papegaaiduikers, alken, noordsche stormvogels, groote en kleine mantelmeeuwen, zilvermeeuwen, gekuifde aalscholver, noordsche pijlstormvogels, eidereenden, enz.

Een prachtige serie photos van de genoemde soorten werd geprojecteerd. Bijzonder trok de aandacht een uitstekend geslaagde opname van een grauwe franjepoot, die haar jongen komt koesteren.

Buitengewoon fraai waren ook de vliegbeelden van den kleinen jager, een broedende groote jager en een op het nest zittende goudpluvier, allemaal vogels, waarvoor men hoog noordelijk moet wezen om ze op de gevoelige plaat vast te kunnen te leggen.

Behalve de zonder uitzondering goed geslaagde vogelbeelden, projecteerde spreker een groot aantal plaatjes, die de aanwezigen een juist denkbeeld gaven van het armelijke rotsachtige landschap met zijn bewoners.

Als extra toegift kregen de leden nog te zien uitmuntend geslaagde photos van de boombroedende kleine zeemeeuw en van verschillende waadvogels, najaarstrekkers, die de opgespoten terreinen in de buurt van Amsterdam in den herfst bevolken.

De voorzitter verklaarde zich tot tolk van alle aanwezigen toen hij na afloop van de voordracht den heer STRIJBOS hartelijk bedankte voor zijn zeer interessante geïllustreerde causerie.

Te vijf uur werd de vergadering gesloten.

De Secretaris, C. EYKMAN.